

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Anita Andersson

Bildande av naturreservatet Malbäckskölen, Torsby kommun

Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda ett område med värdefull nordvärmändsk skogs-myrmosaik, med typiska naturtyper, inkluderande skogbevuxna moränåsar, fuktpräglade granskogar och skilda slag av våtmarker
- bevara och vårda ett område med stark vildmarkskänsla
- området skall tillsammans med andra skyddade skogsmiljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av hotade och sällsynta arter i landskapet

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas med heldragen svart linje på karta i bilaga 1 som naturreservat. Områdets exakta gränser utmärks i fält efter avslutad fastighetsförrättning och inmätning av Lantmäteriet.

Reservatets namn skall vara Naturreservatet Malbäckskölen.

Länsstyrelsen fastställer den i bilaga 3 redovisade skötselplanen för naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i den rätt att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag
3. anlägga luftledning,
4. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning
5. bedriva markförbättringsåtgärd som kalkning eller gödsling i området
6. utföra viltvårdande åtgärder eller utfodring
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

Punkt A1 utgör inte hinder för siktröjning av befintliga jaktpass, under förutsättning att inte naturvärden påverkas negativt och att åtgärden sker i samråd med reservatsförvaltaren.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla sådana intrång som:

1. gränsmarkering av, vägvisning, markerad led och information om reservatet
2. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen
3. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter som ett led i uppföljningen av syfte och mål med reservatet

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i reservatet i övrigt (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar
3. skada eller ta bort död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar
4. framföra fordon
5. utan länsstyrelsens tillstånd i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar

Föreskriften C4 utgör inte hinder för hämtning av fällt vilt enligt terrängkörningsförordningen (1975:594 1 §) under förutsättning att fordon med lågt marktryck används så att spårbildning inte sker.

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C. Till naturvetenskapliga undersökningar räknas bl a den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen samt undersökningar inom ramen för uppföljning av åtgärdsprogram för enskilda arter.

Ovanstående inskränkningar under A, B och C ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Länsstyrelsen beslutar att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling.

Motivering

Beskrivning av det omgivande landskapet

Naturreservatet Malbäckskölen är beläget norr - nordväst om Fjärhanaberget i Södra Finnskoga socken, inkluderande den nedre delen av bergets nordsluttning, i ett större skogslandskap med höga naturvärden. Denna del av länet, höjdområden väster till söder om Höljes fram till norska gränsen, är ett storkuperat landskap präglat av relativt hög nederbörd, med skogklädda berg omgivna av vidsträckta myrmarker och sjöar. Fjärhanabergets topp når 637 m ö h. Strax väster

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

om Fjärhanaberget, på riksgränsen mot Norge, ligger Jubergen, ett av länets bäst avgränsade högre bergsmassiv med flera toppar över 600 m ö h.

I svaga sluttningar och flackare partier på bergen har topogena och soligena myrar och nordliga mossar utbildats (aapamyrar). I sluttningarnas nedre delar förekommer också källutflöden som ger upphov till rikare fuktstråk, med högrötsgranskog och sumpskogar. Bergstopparna är klädda med fuktpräglad höjdlägesgranskog, karakteriserad av senvuxen gran med rikligt med toppbrott pga vintrarnas snömassor, lövinslag av främst björk och en rikedom på kryptogamer med krav på hög luftfuktighet och/eller urskogsartad livsmiljö.

Naturgeografiskt ligger området i bergkullslätt-terräng, i den mellanboreala zonen. Berggrunden utgörs dels av gnejs och gnejsgranit, dels av Värmlandsgranit. Jordarter är morän och myrmark; den högst belägna delen av reservatet utgörs av morän på hållmark. Högsta kustlinjen i trakten ligger ca 230 m ö h, medan reservatet är beläget på en höjd av ca 430 till 560 m ö h.

Kulturgeografiskt ligger reservatet i Finnskogen i södra Norrlands inland. Under en tidigare epok fanns mängder med mindre bosättningar i Finnskogens skogar. Finnkulturen använde avverkning och brand för att skapa odlingsmark, men också för att skapa bättre bete åt djuren. Kring torpen och sätrarna betade djur och bibehöll skogen i ett glesare och luckigare skick vilket gynnade uppväxten av lövträd och förlängde de enskilda trädens levnadstid. Gamla träd får en speciell barkstruktur som fungerar som livsmiljö för mängder av kryptogamer och insekter. Det brand- och betespräglade landskapet håller nu på att sluta sig igen, och artrikedomen hotar därmed att minska.

Beskrivning av naturreservatet

Allmän beskrivning

Naturreservatet Malbäckskölen är en skogs-myrmosaik som består av södra halvan av myren Malbäckskölen, i våtmarksinventeringen klassad i klass 3, myrholmar och skogklädda moränuddar i våtmarken, samt nedre delen av Fjärhanabergets nordsluttning. Stora delar av skogsbestånden är gamla, 100-160 år, med insprängda hyggen och ungskogar som med sin lövrikedom ger grund för kommande lövgenerationer.

Inom området har fyra nyckelbiotoper avgränsats, alla klassade till typen barrskog, samt två naturvärdesobjekt, klassade som tallskog respektive granskog. Den västligaste nyckelbiotopen har brunnit och innehåller rikligt med död ved, brandspår och senvuxna träd; de tre nyckelbiotoperna i öster är belägna på Fjärhanabergets nordsluttning och är alla källpåverkade med inslag av ormbunkar och högrörter, de två större innehåller rikligt med död ved.

De nordligaste delarna av Stor-Andersmyren (ingår i myrkomplexet Kus-, Hettå-, Laudakodda- och Älgmyren, klass 1 i våtmarksinventeringen; ingår i myrskyddsplanen) ingår i området som yttersta spetsarna av två myrtarmar.

BESLUT

2007-04-16

511-10518-02

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Området innehåller en värdefull mosaik av naturtyper, med både brandbenägen skog och skog av mer brandrefugial karaktär. Ur naturvårdessynpunkt ligger betoningen på arter knutna till död ved och gamla träd.

Rödlistade arter

De rödlistade arter som hittills observerats i området är (klassning enligt Gärdenfors 2005):

- grynig gelélav (hotklass VU)
- solfjäderlav (hotklass NT)
- stor knopplav (hotklass NT)
- skrovellav (hotklass NT)
- stjärntagging (hotklass NT)
- gränsticka (hotklass NT)
- violettgrå tagellav (hotklass NT)
- dvärgbägarlav (hotklass NT)
- brunpudrad nållav (hotklass NT)
- doftskinn (hotklass NT)
- gammelgransskål (hotklass NT)

Förutom dessa finns också ett fynd av en möjlig dvärgskägglav (en art som enligt ArtDatabanken bedöms vara utgången ur landet, RE). Strax norr om området noterades 2005 varglav (hotklass NT) och lavskrika (hotklass NT).

Natura-arter

Följande arter som listas i bilaga till habitatdirektivet i Natura 2000 finns noterade från området:

- spillkråka
- tjäder
- smålom (myrmarkerna söder om reservatet)
- slaguggla (ett individ observerades oktober 2006 cirka 800 m sydväst om reservatet)

Natura-habitat

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Västlig taiga*; enligt Natura 2000-listan naturtyp 9010 (prioriterad naturtyp)
- *Aapamyrar*; naturtyp 7310 (prioriterad naturtyp; ca 25 hektar)
- *Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ*; naturtyp 9050, delar av granpartierna i Fjärhanbergets nordsluttning, hit kan två av nyckelbiotoperna räknas och del av den tredje med rörligt markvatten och högröts/lågrötsvegetation – yta ej beräknad

Motiv till skydd och föreskrifter

Enligt riksdagens beslut om miljömålet "Levande skogar", delmål 1, skall 400 000 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden undantas från skogsbruk mellan 1998-2010. Länsstyrelsen arbetar med att skydda en del av dessa skogsområden. Idag är ca en halv procent av länets produktiva skogsmark undantagen skogsbruk i naturreservat. Bildandet av naturreservatet Malbäcksskölen är en del i Länsstyrelsens arbete för att uppnå miljömålet.

BESLUT

2007-04-16

511-10518-02

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Vid utpekandet av nya förslag på naturreservat prioriterar Länsstyrelsen områden med:

1. Höga naturvärden, t.ex. förekomst av hotade arter och ovanliga skogliga strukturer.
2. Områden där reservatet kompletterar redan befintliga avsatta skogsområden, både statligt skyddade och frivilligt avsatta.
3. Områden som ingår i en s.k. värdestrakt där ett kluster av värdefulla områden förekommer i landskapet. Med utgångspunkt från aktuell forskning prioriterar Länsstyrelsen säkerställandet av skogsmark i länet till ett antal sådana landskap. Genom detta tillvägagångssätt koncentreras skogsskyddet till landskap där struktur- och artrikedom fortfarande i hög grad finns kvar, vilket ger bästa möjliga förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av biologisk mångfald.
4. Skogar som är kraftigt underrepresenterade på regional och nationell nivå inom dagens redan skyddade areal.

Malbäckskölen uppnår de första tre av de fyra ovan uppräknade kriterierna:

1. Området har ett stort botaniskt värde då det hyser hotade lavar och vedsvampar, vars biotopkrav återfinns i skogar med inslag av gamla grova lövträd och gott om död ved. Det föreslagna naturreservatet har även ett stort zoologiskt värde genom gammelskogens speciella förutsättningar som livsmiljö för främst fågelfauna och vedlevande insekter.
2. En del av Fjärhanaberget i direkt anslutning till reservatsområdet och myrholmar i Stor-Andersmyren och Kusmyren söder om reservatet är avsatta som nyckelbiotoper av nuvarande Bergvik skog. På Fjärhanabergets sydsluttning avsattes nyligen naturreservatet Fjärhanaskogen och reservatsbildning pågår även i andra objekt i närområdet.
3. Malbäckskölen är belägen i ett landskap med för länet ovanligt höga andelar av artrik och lövrik gammal skog, definierat genom hög andel nyckelbiotoper.
4. Enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog från 2005 anges bland annat medelålders till sena lövsuccessioner på frisk mark som generellt underrepresenterade i landet. Torra och friska delar av området är brandpåverkade och kan hänföras till sena successionsstadier. I förlängningen kommer flera hyggespartier att beskogas av löv med följande successioner.

För de arter som finns i Malbäckskölen och som är beroende av gamla lövträd i skyddad fuktpräglad miljö eller gammal barrskog med död ved i olika nerbrytningsstadier är ytterligare minskning av biotopareal troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Skogsbruk i de naturskogsartade bestånden skulle därför vara ett allvarligt hot mot bevarandet av den biologiska mångfalden i området. Då bevarandet av områdets biologiska kvaliteter bygger på att inget skogsbruk bedrivs framledes har skyddsformen naturreservat bedömts som mest lämplig, eftersom det ger möjlighet för staten att ersätta markägarna för det intrång i pågående markanvändning som ett långsiktigt skydd innebär.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område, då det kompletterar helheten inom storområdet med ett antal nyckelbiotoper som redan avsatts på bolagsmark, ett nybildat samt ytterligare naturreservat under bildande, dels med tanke på att områdets

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

naturkvalitéer endast kan bevaras genom att det undantages från skogsbruk och andra arbetsföretag som kan ha en negativ påverkan på mark, flora eller fauna.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden och miljökvalitetsmål

Bildandet av Naturreservatet Malbäckskölen bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. MB samt med den gällande kommunala översiktsplanen, antagen 1990-06-26. Enligt översiktsplanen är det stora skog-myrkomplexet i vilket Fjärhanaskogen ingår (N 29), vilket marginellt berör Malbäckskölen, av regionalt intresse för naturvård.

Bildandet av naturreservat i skog med höga naturvärden ingår i Sveriges arbete för att uppfylla Bernkonventionen och Riokonventionen. Enligt Bernkonventionen (1979) ska konventionens parter arbeta för att skydda vilda djur och växter och deras naturliga miljöer, särskilt sådana där det krävs samarbete mellan flera stater för att kunna ge ett gott skydd. Utrotningshotade och sårbara arter, däribland flyttande arter som är utrotningshotade och sårbara, ska få särskilt mycket skydd. Riokonventionen om biologisk mångfald (1992) har som mål att bevara den biologiska mångfalden med avseende på ekosystem, arter och gener.

Säkerställande av området Malbäckskölen berör främst två miljökvalitetsmål:

- *Levande skogar*; skydd av området ingår i delmål 1, undantagande av ytterligare arealer skyddsvärd skogsmark från skogsproduktion.
- *Ett rikt växt- och djurliv*; skydd och bevarande av livsmiljön är den viktigaste delen i agerandet för att uppfylla delmålen 1 och 2, att hejda förlusten av biologisk mångfald och att förbättra bevarandestatusen för hotade arter.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. I fallet undantagande från skogsbruk har markägaren fått ekonomisk kompensation för inskränkningen. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Malbäckskölen
Län	Värmland
Kommun	Torsby
Lägesbeskrivning	Ca 10 km VSV om Höljes, långt ner på Fjärhanabergets nord-sluttning, ca 700 m NV om toppen.
Församling/Socken	Södra Finnskoga
Topografisk karta	14CSV

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Ekonomisk karta	14C0c/ 14C0d
Naturgeografisk region	30a Vågig bergkullterräng
Kulturgeografisk region	Södra Norrlands inland, Finnbygden
Fastigheter	Järpliden 1:38, 1:87, 1:89 (delar av, inköpt men ännu ej fastighetsbildat)
Areal	130,3 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

Ärendets beredning

Skogsvårdsstyrelsen genomförde en nyckelbiotopsinventering i området sommaren 1998 och fann då flera bestånd med höga naturvärden. Det ledde till att ett flertal nyckelbiotoper avgränsades. 1999 besöktes området kort av Taigaekologerna på Länsstyrelsens uppdrag, vilket följdes av en fördjupad inventering sommaren 2001, då Länsstyrelsen kartlade naturvärdena i ett större område kring Skarp-Juberget och Fjärhanaberget, varvid det här föreslagna området föll ut som ett lämpligt reservatsobjekt. Efter samråd med Naturvårdsverket inledde Länsstyrelsen processen med värdering och förhandling med markägare, vilket ledde till överenskommelser om att avgränsa och ersätta det område som nu säkerställs som naturreservat.

Reservatsområdet Malbäcksskölen ägs idag av staten.

Synpunkter från remissinstanserna

Yttranden inkom från Skogsstyrelsen med tillstyrkande av förslaget till beslut och från Wermlands Ornitologiska Förening med kompletteringar av bakgrundsfakta. Torsby kommun hade i sitt yttrande inget att invända mot beslutet men föreslog några kompletteringar till skötselplanen;

- 1) Att skötseln bör samordnas förutom med intilliggande reservat även med frivilligt avsatta naturområden
- 2) Att för skötselområde 1 införa en närmare definition av gynnsamt tillstånd avseende förekomst av arterna dvärgbägarlav och doftskinn
- 3) Att vägen fram till reservatet förbättras så att den inte enbart är farbar sommartid, så att tillgängligheten för allmänheten ökar
- 4) Att upprättandet av en vandringsled genom reservatet ingår under planerade åtgärder
- 5) Att naturreservatet ingår i båtadsområdet för befintliga vägsamfälligheter i området
- 6) Att reservatets gränser bör markeras upp.

I övrigt inkom inga erinringar.

Länsstyrelsens kommentar till inkomna synpunkter

- 1) Länsstyrelsen har inte möjlighet att råda över skötseln av naturområden som inte omfattas av områdesbestämmelser. Frivilligt avsatta skogsbestånd i närområdet, exempelvis

BESLUT

2007-04-16

511-10518-02

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

nyckelbiotoper på Bergviks mark, sköts av respektive markägare, i vissa fall i samråd med Skogsstyrelsen.

- 2) Åtgärdat.
- 3) Vägen från Järpliden fram till reservatet är en enskild vägsamfällighet som byggts och nyttjas främst för virkesuttag. Vägen håller relativt god kvalitet och farbarheten styrs mer av om bommen är låst eller ej; vintertid finns heller ingen kommunal snöröjning. Som service till potentiella besökare kan diskuteras om Länsstyrelsen på sin hemsida ska tillhandahålla information om vilka tider det är möjligt att använda vägen.
- 4) Åtgärdat.
- 5) Då skogsmark köpts in för bildande av naturreservat är det brukligt att staten också går in som delfinansiär i aktuella vägsamfälligheter. Detta avgörs dock i en egen process vid sidan av själva reservatsbildningen.
- 6) Områdets gränser kommer att markeras ut i fält, vilket också anges i andra meningen under rubriken "Beslut".

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart efter ikraftträdande, även om de överklagas.

Länsstyrelsen skall bedriva tillsyn över reservatet. Särskild tillsynsman anlitas. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Av 7 kap. 5 § framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl, eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden skall vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Eva Eriksson. Föredragande har varit
byrådirektör Anita Andersson. I den slutliga handläggningen har även deltagit
Miljöavdelningens jurist Karin Sjöberg och antikvarie Lotta Boss.

Eva Eriksson

Anita Andersson

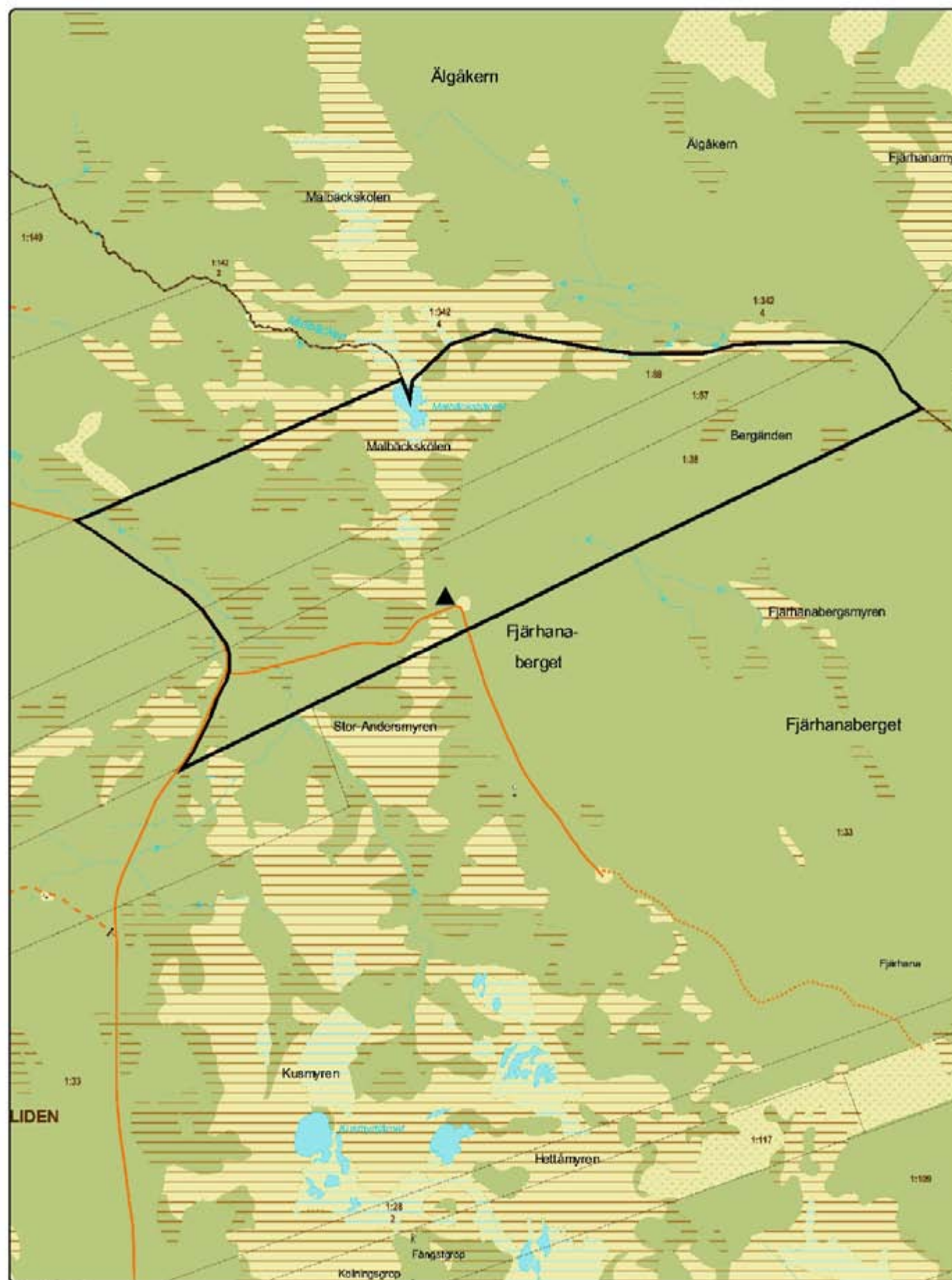
Bilagor

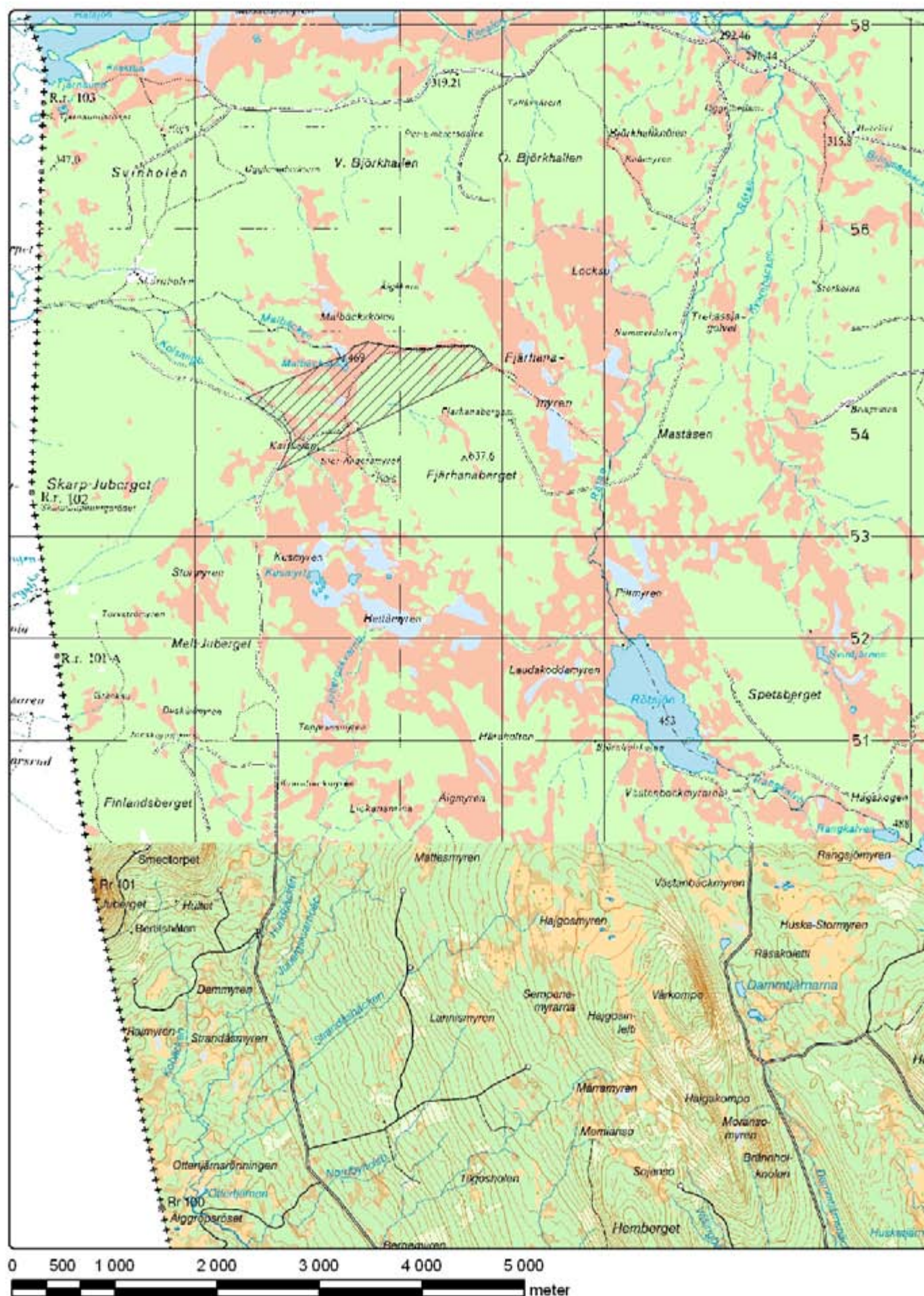
1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Naturvärdesbeskrivning
5. Konsekvensutredning
6. Hur man överklagar

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Sändlista

Naturvårdsverket, Blekholmsterrassen 36, 106 48 STOCKHOLM delg.
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM delg.
Skogsstyrelsen Region Svea, Box 387, 651 09 KARLSTAD delg.
Järplidens äso, Arne Åhs, Rönnbärsvägen 1, 660 50 VÅLBERG delg.
Järplidens vvo, Stefan Broberg, Holevägen 17, 680 60 SYSSLEBÄCK delg.
Medskogsälvens fvo, c/o Erland Crönge, Medskogen 20, 680 61 BOGRANGEN delg.
Jubergets vägsamfällighet, c/o Rut Crönge, Medskogen 20, 680 61 BOGRANGEN delg.
Lantmäteriet, Box 288, 651 07 KARLSTAD
Torsby kommun, att. Maria Högvist, 685 80 Torsby
Judith Mattssons dödsbo, c/o Birgitta Nilsson, Storängsg 4 H, 681 43 KRISTINEHAMN
Märta Elsie Gåreskog, Vetevägen 4A, 784 63 BORLÄNGE
Wivi Eliasson, Södra Länserud, 680 65 HÖLJES
Roger Eliasson, Granhultsliden 21, 656 35 KARLSTAD
Marita Eliasson-Skattebo, Lidarnes, 2940 Heggenes, NORGE
Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM
LRF Värmland, Köpmannagatan 2 plan 4, 652 26 KARLSTAD
Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD
Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Rolf Tidemalm, Överbyn 5, 685 94 TORSBY
Värmlands Botaniska Förening, c/o Per Larsson, Fallängsvägen 39 A, 671 51 ARVIKA
Ulf T. Carlsson, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN
Planeringsenheten; kulturmiljö och plan
Enheten för areella näringar
Naturvårdsregistret

BILAGA 3.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET MALBÄCKSKÖLEN

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är:

- bevara och vårda ett område med värdefull nordvärmändsk skogs-myrmosaik, med typiska naturtyper, inkluderande skogbevuxna moränåsar, fuktpräglade granskogar och skilda slag av våtmarker
- bevara och vårda ett område med stark vildmarkskänsla
- området skall tillsammans med andra skyddade skogsmiljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av hotade och sällsynta arter i landskapet

Syftet ska nås genom att områdets skötsel grundas på bevarande av den gamla barrdominerade skogen genom fri utveckling eller naturvårdsåtgärder såsom bränning av vissa bestånd, selektiva ringbarkningar och avverkningsåtgärder för att gynna lövträd. Myrmarken och sumpskogspartierna lämnas till fri utveckling.

Viktigt är att skötseln av naturreservatet Malbäckskölen i tillämpliga delar samordnas med skötseln av övriga närliggande naturreservat för att upprätthålla lämpliga habitat och en för arterna gynnsam bevarandestatus.

2 Beskrivning av bevarandevärden

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Malbäckskölen		
RegDOS-nummer	200 55 13		
Kommun	Torsby		
Markslag och naturtyper:	Vegetationstyp*	(hektar)	(hektar)
<i>Skogsmark</i>			
Produktiv skog			93,6
	Frisk barrskog (inkl torr utan lav)	72,6	
	Fuktig barrskog	15,1	
	Våt barrskog/sumpbarrskog	5,8	

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

	Liten skogsyta	0,1	
Impediment			10,7
	Barrskogsmyr	10,7	
Våtmark			25,0
	Ristuvemyr (odon-skvattram-dvärgbjörkvar)	4,5	
	Fastmattemyr (halvgräsvar)	20,4	
	Lösbottenmyr (halvgräs)	0,1	
Vatten		1,0	1,0
Total areal			130,25

*Vegetationstyper och dessas utbredning beräknade utifrån vegetationskarta över Värmlands län 2005.

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Malbäckskölen ligger i Värmlands finnbygd. På Fjärhanabergets sydsluttning har funnits ett torpställe (Fjärhana torp) och fler i närheten (exempelvis i sydväst vid Mell-Juberget och Juberget). Kring Kolsängbäcken och Malbäckens nedre lopp någon km nordväst om reservatet har förekommit mycket verksamhet med kolning och järnframställning, även ett antal fångstgropar har hittats. Enligt gamla hembygdskartan (slutet av 1800-talet) var hela reservatet skogs- eller myrmark där skogen utgjordes av barrskog med lövinslag. Närheten till torpen gör det sannolikt att anta att skogen nyttjades för bete. Spridda gamla stubbar i området visar på tidigare avverkningar, för kolframställning eller för annat syfte. Äldre kulturpåverkan inom området har troligen också bestått av myrslätter och transport till sätrar.

Sedan skogsbilvägnätet byggdes ut i närområdet har kalhyggesbruket nått trakten. Området omges av kalytor och ungskogar, förutom åt sydost där Fjärhanabergets toppområde är en stor nyckelbiotop som ägs av Bergvik (Stora).

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Den östra delen av det föreslagna naturreservatet är beläget på Fjärhanabergets nord- och nordvästsluttning. Här finns betydande påverkan av rörligt markvatten och ängsgranskog med högrötsvegetation har utvecklats.

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

Aapamyrar (25 ha, inklusive sumpskogar; 7310)

Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)

Västlig taiga (9010)

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Naturvärdena i reservatet är främst knutna till gamla grova träd samt till död ved. Lövinslaget består av gammal sälk, asp, glasbjörk och rönn med rik epifytflora.

Fanerogamer – fanerogamfloran är i huvudsak typisk för fattigare marker, förutom på Fjärhanabergets nordsluttning, där granskogen är påverkad av rörligt markvatten och har utvecklat örtrika partier med exempelvis näringskrävande högrörter som kransrams och torta. Angränsande delar av myren har partier med blååtelkärr.

Kryptogamer – en rik förekomst av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier ger stor artrikedom främst bland lavar och svampar, omfattande exempelvis violettgrå tagellav, skrovellav, gelélavar, dvärgbägarlav och lunglav bland lavarna samt doftskinn, gränsticka, gammelgransskål, stjärntagging m fl svampar.

Insekter – ingen inventering har utförts av insekter; dock har spår efter den tidigare rödlistade arten bronsbjörn observerats på död granved.

Fåglar – ingen inventering av fågellivet inom reservatet har utförts, dock har spillkråka och tjäder noterats inom reservatet, samt grönbena, smålom, lavskrika och slaguggla strax utanför området.

Däggdjur – i området ses ofta björn, björnsår noterades på den skogsbilväg som passerar genom reservatet vid fältbesök våren 2002.

De rödlistade arter som hittills observerats i området är (klassning enligt Gärdenfors 2005):

- violettgrå tagellav *Bryoria nadvornikiana* (hotklass NT)
- grynnig gelélav *Collema subflaccidum* (hotklass VU)
- solfjäderlav *Cheiromycina flabelliformis* (hotklass NT)
- stor knopplav *Mycobilimbia pilularis* (hotklass NT)
- lunglav *Lobaria pulmonata* (hotklass NT)
- skrovellav *Lobaria scrobiculata* (hotklass NT)
- stjärntagging *Asterodon ferruginea* (hotklass NT)
- gränsticka *Phellinus nigrolimitatus* (hotklass NT)
- dvärgbägarlav *Cladonia parasitica* (hotklass NT)
- brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (hotklass NT)
- doftskinn *Cystostereum murrarii* (hotklass NT)
- gammelgransskål *Pseudographis pinicola* (hotklass NT)

Förutom dessa finns också ett fynd av en möjlig dvärgskägglav *Usnea glabrata* (en art som enligt ArtDatabanken bedöms vara utgången ur landet, RE). Varglav och lavskrika noterades strax norr om gränsen 2005.

Natura-arter

Följande arter som listas i bilaga till habitatdirektivet i Natura 2000 finns noterade från området:

- spillkråka
- tjäder
- smålom (myrmarkerna söder om reservatet)
- slaguggla (ett individ observerades oktober 2006 cirka 800 m sydväst om reservatet)

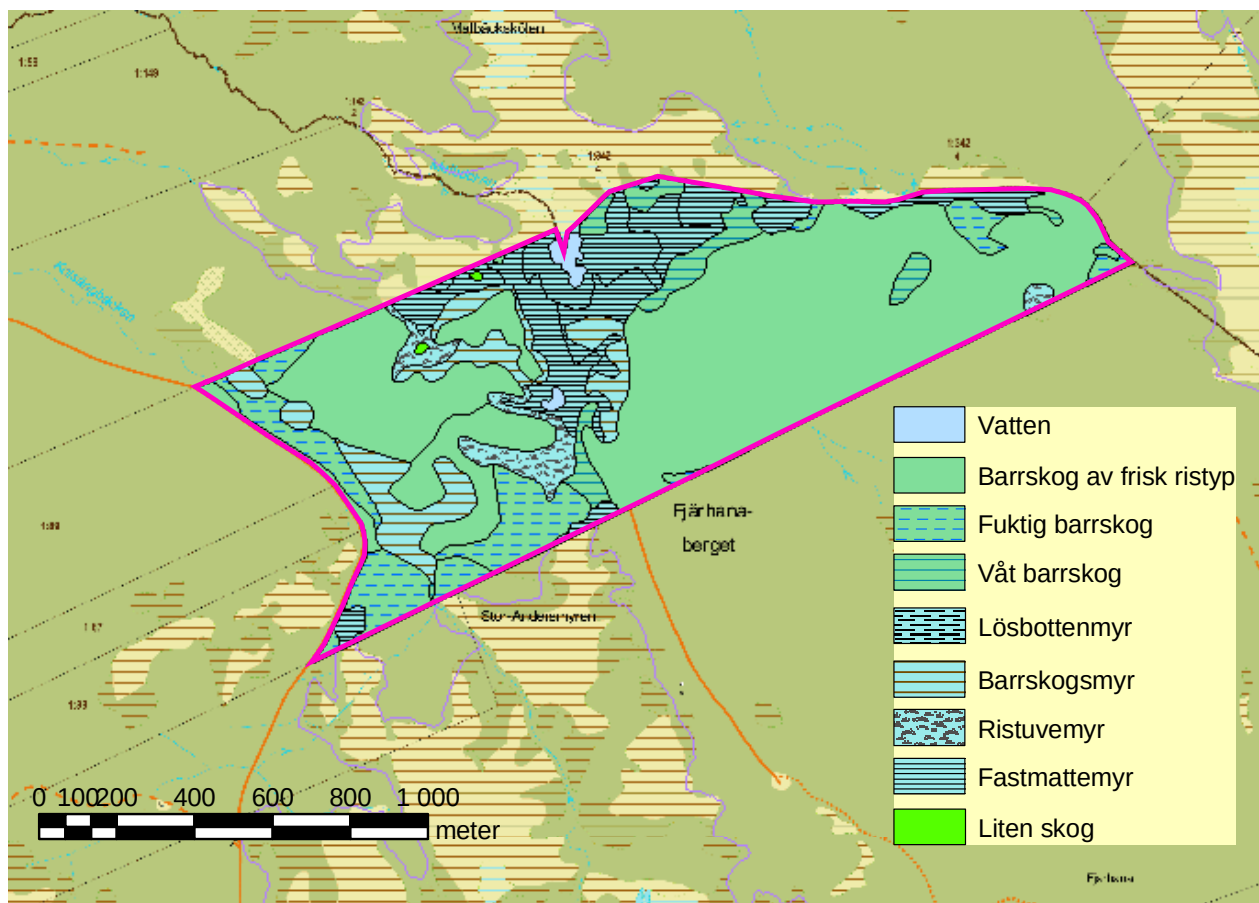

Bild 1. Vegetationstyper enligt vegetationskarta över Värmlands län 2005.

2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga fornlämningar finns registrerade i området. Skogsstyrelsens inventering Skog och historia har markerat rester av en eldstad från historisk tid i sydvästra delen av området.

2.3.3 Bevarandevärden för friluftsliv

Trots befintliga fornlämningar och vidsträckta hyggen inger området kring Malbäckskölen och Fjärhanaberget en påtaglig vildmarkskänsla, där man känner det nära till att träffa på björn, varg eller kungsörn. Landskapsbilden är storslagen med utsikt över vidsträckta myrmarker.

2.3.4 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga särskilda kända intressen.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

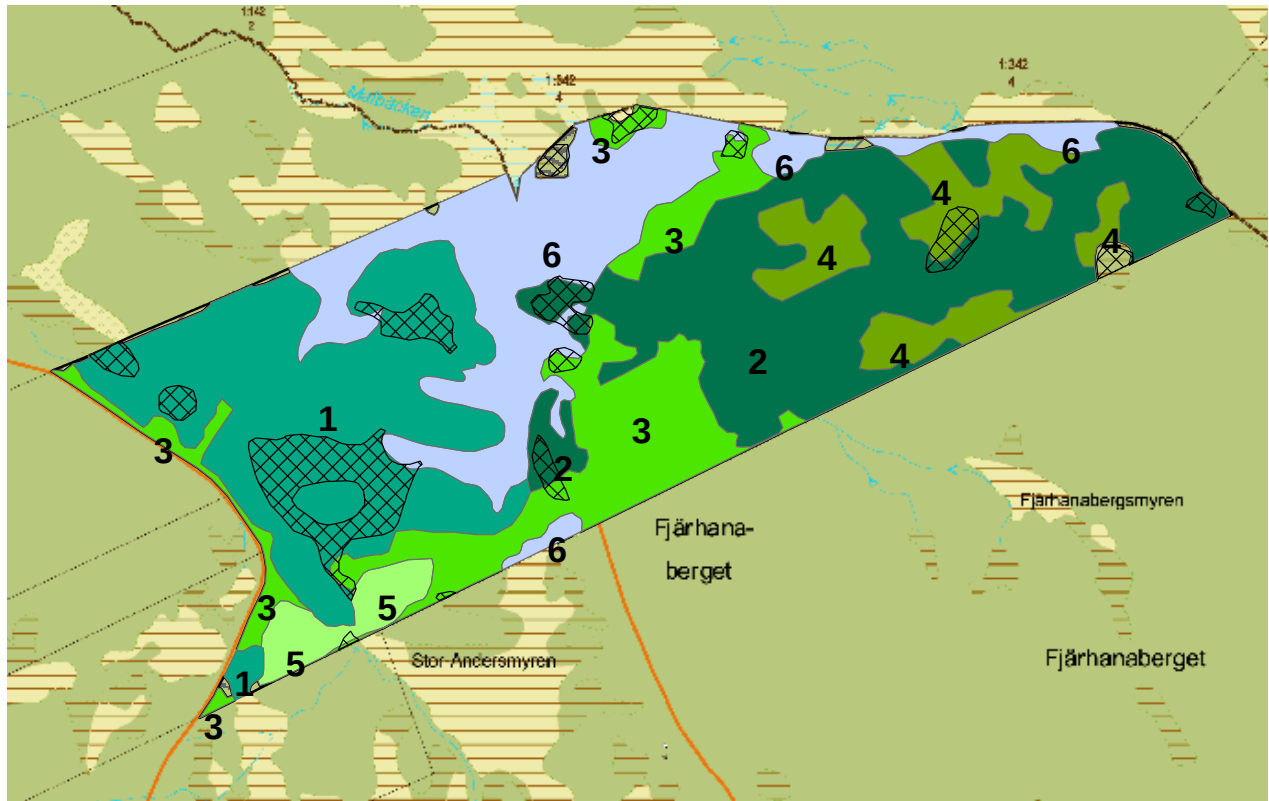

Bild 2. Skötselplanekarta, se nedan. Skötselområdena har markerats med olika färger, Skogsstyrelsens sumpskogsojekt har markerats med rutraster.

3 Skötselområden och åtgärder

Reservatet har delats upp i sju skötselområden, med något olika skötselinriktningar; se skötselplanekarta ovan (sumpskogor karterade av Skogsstyrelsen har markerats med rutraster). I det följande beskrivs varje delområde med avseende på målbild och skötsel. För karaktär och naturvärden se bilaga 4 (naturvärdesbeskrivning).

Observation av slaguggla i närområdet oktober -06 är intressant, och 3-5 uggleholkar bör placeras ut i myrkanter i området.

Skötselområdena är:

1. Gammal barrblandskog med moränåsar
2. Sluttningsgranskog med inslag av örtrik mark
3. Lövrika ungskogor
4. Lövfattiga ungskogor med dominerande gran
5. Hyggesmark med sly
6. Myrmark
7. Promenadstråk, p-plats och informationsskylt

3.1 Skötselområde 1: Gammal barrblandskog med moränåsar (34 hektar)

Området är 34 hektar stort och består i princip av delområdena 1, 2, 3 och 5 från naturvärdesinventeringen, se bilaga 4. Här finns talldominerade och grandominerade moränåsar med flerskiktad skog med inslag av gamla senvuxna träd, gamla tallågor och lumpar med förekomst av krävande arter. I väster finns ett parti lågörtsgrenskog och fyra områden har avgränsats som sumpskog (tallbevuxen myr). Andelen löv varierar; ett parti i nordväst har runt 10 % björk och i söder finns ett bestånd med 5 % löv, i övrigt förekommer spridda lövträd av björk, sälg och asp.

3.1.1 Kvalitetsmål

Området i sin helhet har så höga naturkvalitéer att det förs till habitat-typen *västlig taiga*. Målet med skötselåtgärderna är att förstärka naturkvalitéerna, genom att gynna löv och vid behov tillskapa mer död ved, så att hela skötselområdet har naturskogskaraktär.

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- Död ved i olika grad av nedbrytning förekommer i naturtypens hela utbredning; inklusive solbelyst barkfallen död ved av tall lämplig för dvärgbägarlav och grov död ved eller senvuxen döende ved av gran i fuktigt läge, lämpligt för doftskinn
- Återväxt av lövträd är tryggad, både björk, asp och sälg, med en andel på i snitt minst 5 %
- Minst 10 sälgar och 5 aspar har sådan ålder och barkstruktur att de kan utgöra en lämplig miljö för lunglav och skrovellav
- Skrovellav *Lobaria scrobiculata* förekommer på minst 5 gamla träd
- Dvärgbägarlav *Cladonia parasitica* förekommer på död tallved i området
- Doftskinn *Cystostereum murrarii* förekommer på döende och död granved i området

3.1.2 Åtgärder

- Vid behov tillskapande av luckor för att gynna lövföryngring; bränning om nödvändigt. Stängsling eller annan åtgärd kan bli nödvändig för att undvika älgbete
- Försiktig röjning/ringbarkning av barrträd runt lövträd för att förlänga deras livstid
- Vid behov tillskapa död ved manuellt genom ringbarkning eller bankning
- Vid behov kata yngre till medelålders tallar för att öka inkådning och därmed livslängd hos träden

3.2 Skötselområde 2: Sluttningsgrenskog med inslag av örtrik mark (36 hektar)

Området omfattar vuxen och gammal skog i delområde 8 (se bilaga 4). Läget i nedre delen av Fjärhanabergets nordsluttningsgren ger en påverkan av näringsrikt markvatten från högre liggande delar av berget. Inslaget av löv, främst björk och rönn, varierar mellan 5-10 %.

3.2.1 Kvalitetsmål

Området i sin helhet har så höga naturkvalitéer att det förs till habitat-typen *västlig taiga*, alternativt för de örtrika delarna till *örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ*. Målet med skötselåtgärderna är att förstärka naturkvalitéerna, genom att gynna löv och vid behov tillskapa mer död ved, så att hela skötselområdet har naturskogskaraktär.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- Död ved i olika grad av nedbrytning förekommer i naturtypens hela utbredning
- Andelen lövträd är i snitt minst 10 %
- Minst 10 björkar och 5 rönnar har sådan ålder och barkstruktur att de kan utgöra en lämplig miljö för lunglav och skrovellav
- Lunglav *Lobaria pulmonaria* förekommer på minst 5 gamla träd
- Gränsticka *Phellinus nigrolimitatus* förekommer på minst 5 granlångor i området

3.2.2 Åtgärd

- Vid behov tillskapande av luckor för att gynna lövföryngring. Stängsling eller annan åtgärd kan bli nödvändig för att undvika älgbete
- Försiktig röjning/ringbarkning av barrträd runt lövträd för att förlänga deras livstid
- Vid behov tillskapa död ved manuellt genom ringbarkning, bankning ed

3.3 Skötselområde 3: Lövrika ungsogor (19 hektar)

Skötselområdet består av den sammanlagda ytan, 19 hektar, av lövrika ungsogor och hyggesmarker i området. Lövinslaget varierar mellan 10 och ända upp till 80 %.

3.3.1 Kvalitetsmål

Det primära målet med skötseln är att få upp en självgallrande lövgeneration med en blandning av glas- och vårtbjörk, asp, rönn och sälk. På sikt ska bestånden genom naturlig succession växa in i de övriga bestånden och uppnå kvalitet för *västlig taiga*.

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- Andelen lövträd är i snitt minst 50 %
- Död ved i olika grad av nedbrytning förekommer i naturtypens hela utbredning

3.3.2 Åtgärder

- Planterade barrträd röjs bort, alternativt dödas genom ringbarkning eller bankning innan frösättning
- Vid behov tillskapas död lövved manuellt genom ringbarkning, bankning ed

3.4 Skötselområde 4: Lövfattiga ungsogor med dominerande gran (11 hektar)

Skötselområdet består av den sammanlagda ytan, 11 hektar, av lövfattiga ungsogor och hyggesmarker i området, insprängda i skötselområde 2.

3.4.1 Kvalitetsmål

Målet med skötselåtgärderna är att återställa naturlig successionsskog i området, genom att gynna löv och vid behov tillskapa död ved, så att hela skötselområdet på sikt växer in i skötselområde 2 med tillräckliga naturkvaliteter för att klassas som *västlig taiga*.

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

- Hela skötselområdet hyser lövblandad barrskog med minst 20 % lövandel
- Död ved i olika grad av nedbrytning förekommer i naturtypens hela utbredning

3.4.2 Åtgärd

- Planterade barrträd röjs bort, alternativt dödas genom ringbarkning eller bankning innan frösättning
- Återväxten får ske på naturlig väg genom fri utveckling under de första decennierna. Stängsling eller annan åtgärd kan bli nödvändig för att undvika alltför hårt älgbete
- Vid behov tillskapas död lövved manuellt genom ringbarkning, bankning ed

3.5 Skötselområde 5: Hyggesmark med sly (4 hektar)

Skötselområdet består av en hyggesyta på 4 hektar söder om vägen genom reservatet. Här finns rikligt med hårt nerbetat sly av främst björk. En kulturlämning finns registrerad i databasen Skog och historia från östra delen av delområdet, på gränsen till reservatet, bestående av en rest av en eldstad.

3.5.1 Kvalitetsmål

Det primära målet med skötseln är att få upp en självgallrande lövgeneration med en blandning av glas- och vårtbjörk, asp, rönn och sälg. På sikt ska bestånden genom naturlig succession växa in i de övriga bestånden och uppnå kvalitet för *västlig taiga*.

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- Hela skötselområdet hyser lövblandad barrskog med minst 50 % lövandel
- Död ved i olika grad av nedbrytning förekommer i naturtypens hela utbredning

3.5.2 Åtgärder

- Planterade barrträd röjs bort, alternativt dödas genom ringbarkning eller bankning innan frösättning
- Återväxten får ske på naturlig väg genom fri utveckling under de första decennierna. Stängsling eller annan åtgärd kan bli nödvändig för att undvika alltför hårt älgbete
- Vid behov tillskapas död lövved manuellt genom ringbarkning, bankning ed
- Den befintliga kulturlämningen hålls fri från inväxning av träd

3.6 Skötselområde 6: Myrmark (25 hektar)

Skötselområdet består av en öppen myrmark med en sammanlagd yta på 25 hektar.

3.6.1 Kvalitetsmål

Målet med skötseln är att bibehålla myrmarkernas utbredning och vegetation

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- Ytan öppen myrmark inom reservatet är sammanlagt 25 hektar

3.6.2 Åtgärd

- Lämnas till fri utveckling

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten

3.7 Skötselområde 7: Promenadstråk, p-plats och informationsskylt

För närvarande saknas särskilda anordningar för information och tillgänglighet för allmänheten. Naturreservatet ligger långt från allmän väg, och de enskilda vägar som leder fram till området har så pass begränsad kvalitet att de under stora delar av året är avstängda.

På sikt bör en led planeras och markeras genom reservatsområdet för att kanalisera besökande. Detta överlåtes till reservatsförvaltningen att genomföra.

3.7.1 Kvalitetsmål

Gynnsamt tillstånd råder när följande förutsättningar är uppfyllda:

- P-plats för besökande finns anvisad, placerad vid den skarpa kröken av den enskilda väg som löper genom reservatet (se bilaga 1)
- Informationstavla finns vid P-platsen
- Led till reservatet finns
- Vandringsstråk genom reservatet finns

3.7.2 Åtgärd

- Parkeringsplats iordningställs
- Informationsskylt placeras ut
- Led genom reservatet planeras och iordningställs
- Vägvisning till reservatet etableras som nyttjar befintliga enskilda vägar

4 Uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Kontroll och ev uppdatering av informationsskylt

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart femte år för:

- Kontroll av lövföryngring och betestryck i respektive skötselområden 4 och 5
- Kontroll av förekomst av skrovellav i skötselområde 1
- Kontroll av förekomst av dvärgbägarlav i skötselområde 1
- Kontroll av förekomst av doftskinn i skötselområde 1
- Kontroll av förekomst av lunglav i skötselområde 2
- Kontroll av förekomst av gränsticka i skötselområde 2

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart tionde år för:

- Kontroll av förekomst av gamla lövträd i respektive skötselområde 1 och 2

- Kontroll av lövandel och dödvedsförekomst i respektive skötselområde 1, 2, 3, 4 och 5

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart tjugonde år för:

- Kontroll av yta öppen myrmark inom reservatet

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	När	Var	Prioritet
Avdöda planterade barrträd genom ringbarkning, bankning, röjning	2007-08	Skötselområde 3, 4 och 5	1
Försiktig röjning och ringbarkning av gran runt befintliga lövträd prioriteras för att förlänga deras livstid	2007-	Skötselområde 1 och 2	1
Tillskapande av luckor och ringbarkning av gran för att gynna etablering av och tillväxt hos yngre lövträd	2007-	Skötselområde 1 och 2	1
Iordningställande av P-plats	2007	Vid vägkröken i reservatet (se bilaga 1)	1
Informationstavla	2007	Vid p-plats	1
Planera och markera led genom reservatet	2007-10	Hela reservatet	2

5 Genomförd dokumentation

- En del av den mark som nu avsätts som naturreservat inventerades och klassades inom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-98 (1997, nyckelbiotoper id 140202121, 140202131, 140203011, 140203021, naturvärden id 140202141, 140203081).
- Sumpskogspartier har dokumenterats inom Skogsstyrelsens sumpskogsinventering (id 140202021, tiotal delområden; 140203011, tre delområden).

Malbäckskölen

- värdefull skogs-myrmosaik i Finnskogen -

Naturvärdesbeskrivning
Bilaga 4 till beslut

Det omgivande landskapet

Detta område ingår i ett högtintressant område med flera lite större sammanhängande skogsområden av reservatsklass. Söderut sträcker sig en bolagsägd nyckelbiotop över Fjärhanaberget och bortom denna ligger det nyligen avsatta naturreservatet Fjärhanaskogen, i väster ligger det föreslagna naturreservatet Skarpjuberget, 5 km norrut ligger ett område under utredning för reservatsbildning Västersjöområdet och 1 mil österut finns det planerade reservatet Lövbergsknölen och Enberget som avsattes som naturreservat 2003.

Området som avgränsats och föreslås som naturreservat gränsar i norr mot gallringskogar men även mot ett ganska fint system av tallåsar avskurna av myrtarmar. I öster finns bara ungskogar och söder likaså så när som på två ställen. Det ena är Fjärhanabergets topp som är en stor nyckelbiotop som Stora-Enso själva lovat bevara för framtiden. Det andra är Malbäckskölens fortsättning in i Stor-Andersmyren och Kusmyren. Hela detta myrkomplex är mycket värdefullt (klass 1, högsta klass, i länets våtmarksinventering) med fina skogar och tjärnar. Här förekommer smålom och det finns varglav på en torraka, troligen fler.

Översiktlig beskrivning av naturreservatet Malbäckskölen

Det inventerade området är en skogs- och myrmosaik med inslag av ängsgranskog på Fjärhanabergets nordvästsluttning. Den största delen av skogen är mellan 100 och 160 år men flera träd, särskilt tallar, är mer än 200 år. De torra myrholmarna har under årens lopp drabbats av brand och där finns spår i stubbar. Intressant är också att lövinslaget inte bara är björk utan även sälg. Spridda mindre ytor ungskog ingår i det avgränsade området, främst i den östligaste delen. Dessa är små fläckar som snart införlivas i den gamla skogen omkring.

Beskrivning av delområden

Nedan följer lite mer detaljerade beskrivningar om varje delområde.

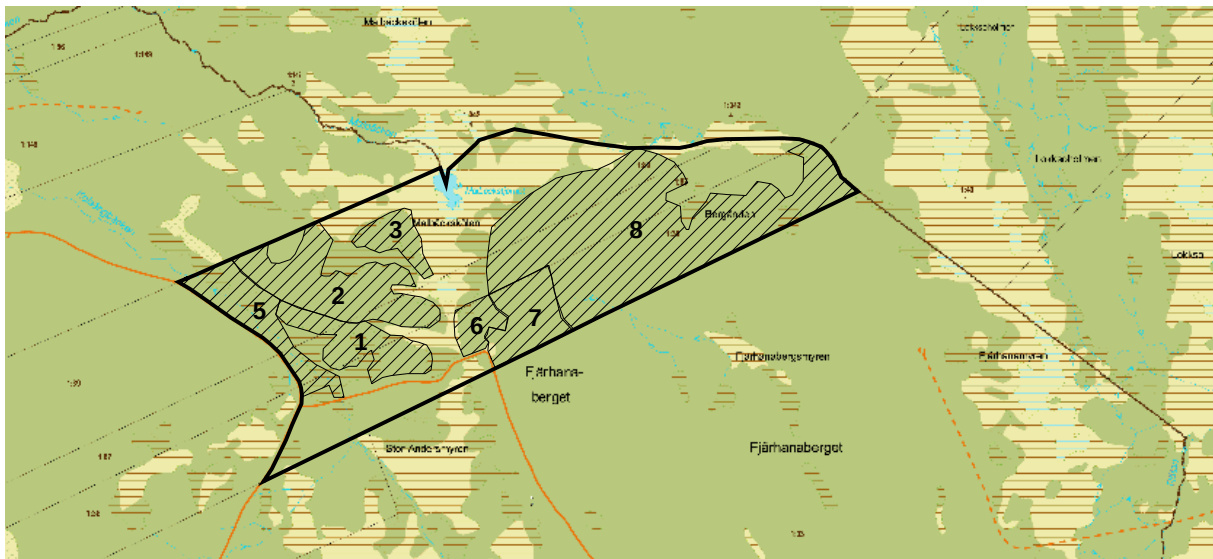

Bild 1. Inventerade delområden enligt nedanstående beskrivningar.

1. Mogen skog, utvecklingsmark-värdekärna (7ha)

Två mindre åsar med flerskiktad och luckig skog. Den ena domineras av tall och den andra är barrblandskog. Lövinslaget är björk och det finns ganska gott om det. Död ved förekommer sparsamt. Enstaka högstubbar finns, fr a gamla avverkningsstubbar, men också brandstubbar med kolflarnlarvar och enstaka brända tallågor och lumpar (se bilder nedan). Vissa träd har fin hänglavsflora.

Arter

Garnlav

- lite här och var

Violettgrå tagellav (NT)

- enstaka

Vedskivlav

- på en gammal avverkningstubbe

Dvärgbägarlav (NT)

- på en stubbe och tallåga

Kolflarnlavar

- på brandstubbar tall

Bild 2. Tallåga med dvärgbägarlav.

Bild 3. Dvärgbägarlav.

Bild 4. Brandstubbe av tall.

Bild 5. Närbild på kolflarnlavar.

2. Äldre skog, värdekärna (12 ha)

Äldre grandominerad naturskogsartad skog med inslag av tall närmast myren (tallar runt 250 år förekommer spritt). Hela området avgränsat som nyckelbiotop vid NBI. Östra delen är flerskiktad barrblandskog med inslag av björk, sälg och asp. Den västra delen har karaktären av en lågörtsgrenskog. I hela området finns hänglavrika partier och partier rika på liggande död ved; även stående död ved i form av högstubbar av björk, brandstubbar och torrgranar. En riktigt gammal asp står i den västra delen. Gamla diken finns i området.

Arter

Garnlav	- fläckvis mycket och fertil
Violettgrå tagellav (NT)	- fina bålar här och var
Nästlav	- lite varstans
Grynig blåslav	- flera
Skrovellav (NT)	- på flera sälgar
Lunglav (NT)	- på en sälg och asp
Stuplav	- NBI
Bårdlav	- NBI
Kortskaftad ärgspik	- NBI
Brunpudrad nållav (NT)	- NBI
Blanksvart spiklav	- på torraka
Grynig gelelav (VU)	- mycket trolig på grov asp
Gelélavar	- sparsamt, på asp
Dvärgbägarlav (NT)	- NBI
Stjärntagging (NT)	- NBI
Kötticka	- NBI

Ullticka	- NBI
Vedticka	- på granlåga
Doftskinn (NT)	- på granlåga
Stor knopplav (NT)	- Taigaekologerna 1999 (<i>Mycobilimbia pilularis</i>)
Dvärgskägglav (möjlig; RE)	- Taigaekologerna 1999 (<i>Usnea cf glabrata</i>)

3. Äldre skog, utvecklingsmark-värdekärna (3 ha)

Fina tallåsar omgärdade av myr. Skogen är flerskiktad och sluten och en viss självgallring kan skönjas. Den norra delen har vid NBI avgränsats som naturvärdesobjekt av typ tallskog, men har mer gran inblandat. Lövinslaget utgörs av björk och sälg och enstaka brandspår ses i gamla stubbar. En tall borrades och den var lite drygt 200 år gammal. Flera tallar har spår av tjäderbete.

Arter

Garnlav	- lite här och var
Violettgrå tagellav (NT)	- enstaka
Skrovellav (NT)	- på både sälg och björk
Lunglav (NT)	- på björk
Bårdlav	- på sälg

5. Äldre skog, värdekärna (7 ha)

Granskog med lite sumpinslag med skog huvudsakligen mellan 100-140 år, förutom ett litet parti på 0,4 hektar med 15-årig ungskog mellan vägen och bäcken längst i nordväst. Här finns mycket björk. En liten bäck skär igenom skogen och utmed denna finns många riktigt senvuxna granar med skrovlig bark. En hel del hänglavar finns här och var. Död ved finns fr a som torrträd och högstubbar men även enstaka lågor förekommer.

Arter

Garnlav	- fläckvis rikligt
Violettgrå tagellav (NT)	- en del fina bålar
Skuggblåslav	- på tre träd
Vitgrynig nållav	- på senvuxen gran
Brunpudrad nållav (NT)	- barkfläkt björkhögstubbe
Gammelgransskål (NT)	- på flera av de gamla granarna

Bild 6. Gammelgransskål på granbark (vid fuktig väderlek – fruktkropparna är relativt öppna, inte kaffeböns-formade).

6. Mogen skog, utvecklingsmark-värdekärna (2 ha)

Flerskiktad blandskog med arterna gran, björk tall och rönn. Rikligt med björk och rönn, även säl; flera gamla lövträd och mycket död ved i alla dess former. Blåbärsgranskog med partier av gransumpskogskaraktär. Spillkråka observerades.

I norra delen en myrtarm med kärrvegetation med blåtåtel, dvärgbjörk mm (se bild 7).

Arter

Lunglav (NT)	- på rönn
Grynig blåslav	- björk
Skrovellav (NT)	- björk
Doftskinn (NT)	- gran
Gammelgransskål (NT)	- på gran i myrkant
Bredhalsad varvsfluga	- björk
Bronshjon	- gran

Bild 7. Myrtarm med blåtåtelkärr, delområde 6.

7. Ungskog, utvecklingsmark (6 ha)

Granungskog som inte röjts. Här finns stort inslag av löv. Främst är det björk men man kan hoppas att det finns andra arter också. Att gå in här och röja bort gran vore en bra åtgärd för att i framtiden kunna skapa en lövgeneration som naturen självt skulle gjort.

Intill vägen finns stagg-tuvor, kanske en rest från en gammal säterväg.

8. Äldre skog, värdekärna

Frodig granskog som är flerskiktad och sluten. Självvallring pågår och mycket död ved finns som torrträd, lågor, toppbrott och rötade stubbar. Lövinslaget består av björk och rönn. Fläckvis mycket hänglavar. Två små ungskogsfläckar ligger insprängda i detta område.

Tre nyckelbiotoper har avgränsats inom delområdet (se karta nedan, bild 8). Två av nyckelbiotoperna (delområden 8A och 8B) samt delar av nyckelbiotopen 8C utgörs av ängsgranskog, grovstammig granskog på källig mark med rörligt markvatten. Här finns gott om ormbunkar och högrötsvegetation med bland annat torta, ormbär, kransrams och kärrfibbla.

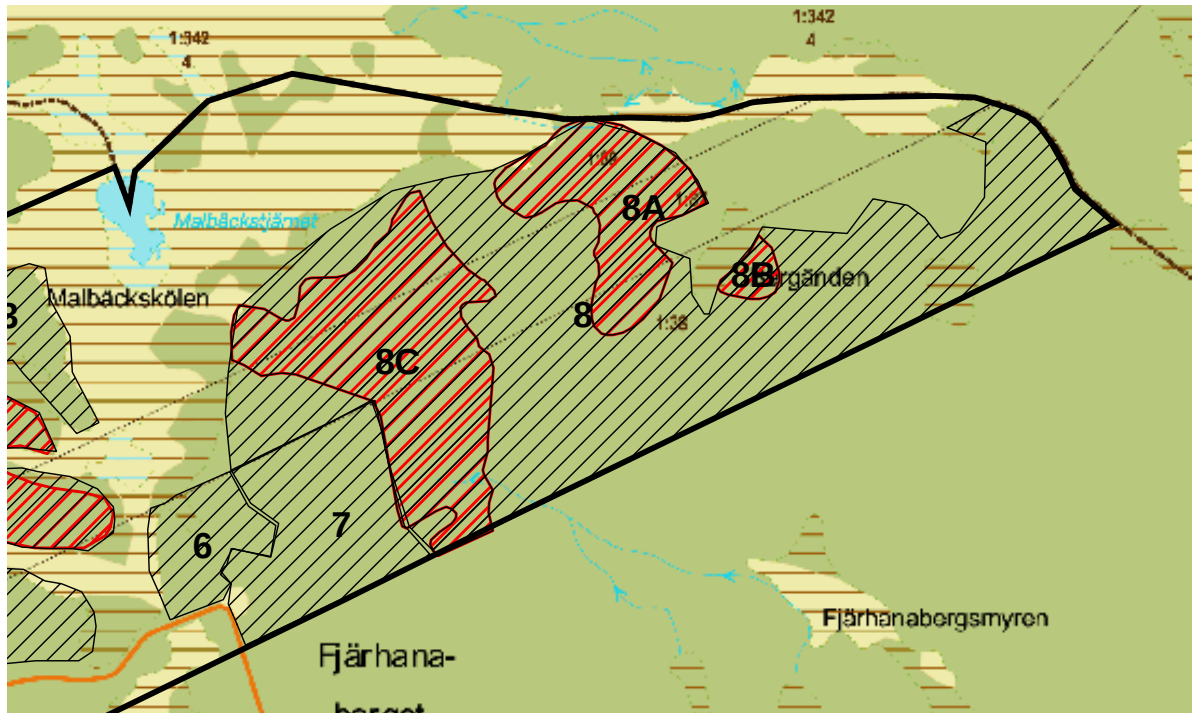

Bild 8. Östra delen av Malbäckskölen; nyckelbiotoper markerade med röd sgraffering.

Arter

Garnlav	- fläckvis mycket
Korallblylav	- på flera rönnar
Stuplav	- på flera rönnar
Luddlav	- NBI; delområde 8A, B
Bårdlav	- NBI; delområde 8A
Lunglav (NT)	- på flera rönnar, även på björk
Skuggblåslav	- på senvuxen gran
Gammelgranlav	- gammal gran
Violettagrå tagellav (NT)	- NBI
Vedticka	- granlåga
Granticka	- NBI; delområde 8C
Gränsticka (NT)	- NBI; delområde 8A, B
Gammelgransskål (NT)	- gammal gran
Doftskinn (NT)	- NBI
Solfjäderlav (NT)	- Taigaekologerna 1999
Mörk husmossa	- fina mattor
Västlig hakmossa	- fina mattor

Torta	- blommande ex; i delområde 8A, B, C
Spindelblomster	- lite här och var
Ormbär	- NBI; delområde 8A, C
Kärrfibbla	- delområde 8C
Kransrams	- NBI; delområde 8A, B, C

Myren

Myrmarken tillhör våtmarksobjektet benämnt Malbäckskölen, klassat i våtmarksinventeringen till klass 3. Objektet har en totalyta på drygt 70 ha, varav mer än en tredjedel är beläget inom det föreslagna naturreservatet. Den totala ytan öppen våtmark inom reservatsobjektet är 25 hektar.

Myrskyddsplaneobjekt 1009957 Kusmyren har sina nordligaste spetsar i södra gränsen av Malbäckskölen (ca 0,7 ha).

Bild 9. Vy över myren Malbäckskölen, från delområde 6 mot norr.

Hyggesmark söder om vägen

Av arronderingsskäl ingår en del hyggesmark. Det hygge som är beläget söder om vägen är tätt bevuxet med lövsly av främst glasbjörk och har goda förutsättningar att utveckla en lövgeneration (se bild 10).

Bild 10. Hygge söder om vägen, oröjt med björksly.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Anita Andersson

**Konsekvensutredning enligt 27 § verksförordningen
(1995:1322) av förslag till föreskrifter för
Naturreservatet Malbäckskölen, Torsby kommun.**

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda Naturreservatet Malbäckskölen. Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären normföreskrifter, d v s de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna innebär vissa begränsningar för allmänheten utöver allemansrätten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppkommer.

Effekter

Föreskrifternas påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader för allmänheten, berörda markägare eller kommunen. Kostnader för skyltning och andra anordningar finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Anita Andersson

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till regeringen, Miljödepartementet.

OBS!

SKRIVELSEN SKALL DOCK SKICKAS ELLER LÄMNAS TILL
LÄNSSTYRELSEN.

- För att Ert överklagande skall kunna tas upp till prövning måste Er skrivelse ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet.
- Tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom ärendets diarienummer (numret överst till höger på beslutet).
- Underteckna skrivelsen, gör namnförtydligande samt uppge postadress och telefonnummer. Telefonnummer till Er arbetsplats bör också anges.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni ringa eller skriva till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av beslutet.